

I BLOKK JALGPALL JA KULTUUR

1. Teatavasti jõudis Eesti koondis Wembley staadionile esimest korda mängima 13. oktoobril 2007. Samal aastal, mõned kuud varem (1. juulil) õnnestus aga kahel eestlasel Wembley staadionil esineda 63 000 inimesele. **Kes olid need eestlased?** (2 punkti, 1 õige nimi - 1 punkt)

2. Teises maailmasõjas korraldab grupp natsiohvitsere propagandaürituse, mis näeb ette jalgpallimatši natsidest tippmängijate ja sõjavangi võetud liitlasvägede vahel. Vangid nõustuvad, nähes selles võimalust vangilaagrist põgeneda. See on John Hustoni 1981. aastal linastunud filmi süžee kirjeldus, kus filmimaailma suurkujude Michael Caine'i, Sylvester Stallone ja Max von Sydowi kõrval nägi mängimas tollaseid jalgpalli suurkujusid nagu Pelé, Bobby Moore, Osvaldo Ardiles, Kazimierz Deyna ja paljud teised. **Mis on filmi nimi?**

3. Möödunud aasta 31. augustil ilmus Eesti Jalgpalli Liidu (EJL) 100. sünnipäevale pühendatud postmark. Postmark on iseliimuv ning erakordseks teeb selle asjaolu, et mark on valmistatud ehtsast jalgpalli materjalist. Margil on kujutatud EJLi sümboolikat ning koos margiga ilmus traditsiooniliselt ka esimese päeva ümbrik ning infokaart. "Eesti Jalgpalli Liit 100" postmargi trükiarv oli 7500 ning ühe eksemplari hind 5,90€. **Kes on postmargi kujundanud kunstnik (sünd. 11.09.1979)?**

4. **Mis võistkonnaga on alloleval pildil tegu** (1 punkt) ja **kelle vastu mindi mängima** (1 punkt)? Vihjeks, et tuli vastu võtta 1:3 kaotus.

5. **HELIKÜSIMUS: Kes kõnelevad? Küsime kahte isikut** (1 punkt mõlema isiku eest).

II BLOKK JALGPALL

6. Paljud sportlased siirduvad karjääri lõppedes poliitikasse. Pildil näete tituleeritud jalgpallurit (kahekordne Meistrite Liiga võitja), kes hetkel on ühe miljoni elanikuga linna linnapea. **Kellega on tegu ja millist linna ta juhib?**

7. Pildil on ainus Eesti jalgpalli kõrgliigas kaasa teinud ja sealhulgas Eesti meistriks tulnud mängija, kes on meeste jalgpalli MM-finaalturniiril mänginud ja seal väravagi löönud (2006. aasta MMil USA koondisele). **Kes on see mängumees?**

8. Eesti suusatajad on võistelnud sprindi distantsil suusatamise maailmameistrivõistlustel ühel staadionil, mis on võõrustanud ka jalgpalli MM-finaalturniiri mängu. **Mis linnas asub see staadion (1 punkt) ja mis on staadioni nimi (1 punkt)?**

9. Geograafia küsimus: mis jõgi on pildil valge kustutuskummiga kustutatud?

10. Kes on pildil?

III BLOKK JALGPALL

11. Pildil olev Soome mängija (14.11.1891 Helsinki – 20.01.1936 Kokkola) mängis enne esimest ilmasõda 1912. a Soome koondise eest Stockholmi olümpial, lüües neljas mängus kaks väravat (Itaalia ja Venemaa vastu) ning aitas saavutada 4. koha. Tegu on ka Soome koondise esimese ametliku peatreeneriga. Eesti jalgpalli ajalukku on küsitav aga läinud kahel moel: 17. oktoobril 1920 lõi ta 5. minutil esimese värava ajaloos Eesti võrku ning 11. augustil 1922 skooris ta mõlemal poolajal Eesti võrku 3 väravat (Eesti kaotas 2:10). **Kellega on tegu?**

12. Ukraina jalgpalli kõrgliigas on alates liiga loomisest 1992. aastal tulnud meistriks kolm klubi: Šahtar Donetsk, Dinamo Kiev ja **Nimetage see kolmas klubi**, kes muide tuli ka esimeseks iseseisvunud Ukraina meistriks 1992. aastal.

13. Alloleval kahel pildil olev jalgpallur on tulnud nii Ukraina (ka treenerina), Venemaa kui ka Türgi meistriks. Karjääri lõppedes mängis ka sellises võistkonnas nagu FC Irpin Horenychi (Ірпень Гореничи), mis asus Kiievi oblastis samas paikkonnas, kus hiljuti toimus sõjategevus. **Kellega on tegu?**

14. Kes on ülal parempoolsel pildil olev isik (19.07.1895 Anija v, Harjumaa – 9.12.1941 Uurali vangilaager)? Küsitav tegutses kergejõustiku- ja jalgpallikohtunikuna ning oli Jalgpalliliidu esimees (1922-23) ehk president.

15. MUUSIKAKÜSIMUS: kes laulab?

IV BLOKK JALGPALL

16. 2018. aasta jalgpalli MM-finaalturniiri H-alagrupis kogusid kaks võistkonda võrdse arvu punkte, samuti oli võrdne nende väravate vahe ja löödud väravate arv. Omavahelises mängus lepitati 2:2 viiki. Lõpuks otsustas edasipääsu Fair Play ja kollaste kaartide arv. Mõlemad riigid mängivad kaasa ka 2022. aasta MM-finaalturniiril, aga seekord loositud erinevasse alagruppi. **Nimetage need koondised. (1+1 p)**

17. FC Flora tegi möödunud aastal edukalt kaasa UEFA Konverentsiliiga alagrupiturniiril. See eurosari on tänaseks jõudnud poolfinaalideni, kus finaalapääset asuvad selgitama Leicester City ja AS Roma ning Olympique Marseille ja Feyenoord. **Milline linn aga võõrustab ajaloo esimest UEFA Konverentsiliiga finaali?** Staadioniks on selles linnas asuv 21 690 istekohaga Arena Kombëtare.

18. Kes on alloleval pildil olev härrasmees? Tema hääl peaks olema eriti tuttav jalgpalli videomängude huvilistele.

19. Küsitav isik on enda sõnul olnud igati andekas jalgpallur ja tema andekus paistvat välja ka muudel spordialadel. **Kes on see kõva spordimees alloleval tema noorusajast pärineval pildil?**

20. MUUSIKAKÜSIMUS: te kuulete ühte jalgpallilaulu, millel nimeks "On The Ball, City". Laul pidavat olema vanem kui klubi, mis seda kasutab. Klubi on asutatud 17.06.1902. **Millise Inglise jalgpalliklubi lauluga on tegu?**

V BLOKK JALGPALL

21. Lisaks FIFA-le korraldab jalgpalli rahvusvahelisi tippvõistlusi (FIFA poolt kohandatud reeglitega) ka rahvusvaheline spordiorganisatsioon IBSA. 5 vs 5 mängijaga formaat on olnud paraolümpial kavas alates 2004. aastast ning edukaimaks riigiks olümpial on olnud Brasiilia. **Millise puudega/erivajadusega inimesed saavad osa võtta IBSA poolt korraldatud tippvõistlustest?**

22. Itaalia jalgpalli esimeseks meistriks krooniti 1898. aastal Genoa (logo alloleval pildil). Selle klubi täispikk nimi sisaldab aga peale jalgpalli ka üht teist spordiala. **Nimetage see spordiala.**

23. Allolev foto pärineb ühest kuulsast Euroopas asuvast jalgpallilinnast. **Mis linnaga on tegu?**

24. Ülal parempoolsel pildil on ühe riigi presidendi poeg, kes ise mängib hoopis teise riigi koondise eest. **Kes on see mängija?**

25. Mis staadioniga ja mis linnas on alloleval pildil tegu? (1+1 punkti)
Seal on peetud olümpieturniiri raames kohtumisi Ungari-Itaalia, Saksamaa-Brasiilia, Rootsi- Austria.

VI BLOKK JALGPALL

26. Alloleval pildidel kujutatud isik (26.10.1944 - 23.03.2018) alustas jalgpallitreeninguid Hans-Davis Viirmaa õpilasena, mängis hiljem Tallinna Normas ja kuulus ENSV koondisesse. 1970. aastal tuli ta ENSV meistriks ja aasta hiljem karikavõitjaks. **Kellega on tegu?**

27. Kelle nime pani kuulus luuletaja Contra riimuma oma värsiga?

*„Vastased ei kavatse küll seda sallida
kui ta nende väravat ründab palliga
ikka jälle asjata lähvad torkima
võidab neid (nimi)”*

28. Eesti naiste jalgpallikoondis teeb hetkel kaasa MM-valiksarjas, mille finaalturniir korraldatakse 2023. aastal kahes riigis. **Nimetage need riigid.** (1+1 punkti)

29. Millise staadioni tribüünhoonega (valminud 1936. a, arhitekt V.Tippel) on pildil tegu?

30. MUUSIKAKÜSIMUS: Nimetage see bänd, kes valmistas Inglismaa koondise auks 1990. aasta MM-finaalturniiri eel loo “World in Motion”. Loos esitab räpi osa tollane Inglise koondislane John Barnes.

VII PLOKK

31. 1993. aastal külastas Eestit Kuveidi riiklik delegatsioon, mille liikmed kohtusid mitmete siinsete ettevõtjatega. Värskest iseseisvunud Eesti ärikliima jättis kaugetele külalistele hea mulje, kuid ühe ettevõttega keelduti kategooriliselt igasugusest koostööst. **Millise ettevõttega?** Küsitaval ettevõttel on lähedane seos Eesti jalgpalliga.

32. Taasiseseisvunud Eesti Meistriliigas/Premium Liigas on seni meistritiitli võitnud üksnes Tallinna ja selle lähiümbruse (Maardu, Nõmme) klubid. Senise 30 aasta jooksul võitsid pealinna ja lähiümbruse klubid ka lõviosa hõbe- ja pronksmedalitest, nende kõrval on medalile jõudnud ainult viie Tallinnast kaugemal asuva linna meeskonnad: Narva, Paide,, ja **Nimetage need kolm puuduvat linna.** (kolm õiget – 2 p, kaks õiget – 1 p).

33. Piibli Vanas Testamendis on mainitud linna, mis kannab ühe Eesti linnaga sama nime. Küsitavat Eesti linna mainiti esmakordselt Taani hindamisraamatus 1241. aastal. Täna elab selles linnas ligi 10 000 inimest. Linna tuntuim jalgpalliklubi on asutatud 1995. aastal ning lõonud kaasa Esiliigas. **Nimetage see linn.**

34. 2009. aastal kuulutas Eesti aasta parimad jalgpallurid välja luuletaja Contra, tehes seda luulevormis. **Kes pälvis tol aastal nii noorjalgpalluri auhinna kui koha Contra värsis?**

*noor jalgpallur kes on pärit Tartust
ta ei mõtlegi et tundma peaks aukartust
palju vastasel on tiitleid ta ei uuri
ka Kakalt on palli röövind (nimi)*

35. Käesoleva aasta 7. veebruaril tähistas üks Eesti spordiala oma 90. sünnipäeva. Eestlaste esimene praktiline tutvus küsitava spordialaga toimus 7. veebruaril 1932 Riias ning tutvujate seas olid ka tuntud jalgpallurid Evald Tipner, Friedrich Karm ja Karl-Rudolf Sillak. **Millisest spordialast on jutt?**

VIII PLOKK

36. Cristiano Ronaldo (140) ja Lionel Messi (125) on UEFA Meistrite Liiga kõigi aegade parimad väravalööjad. Mängude arvestuses mahub CR7 (183) ja Messi (156) vahele veel üks jalgpallur 177 mänguga. **Kes on see mängija?**

37. Nimetage Euroopa kõige enam tiitleid võitnud jalgpalliklubi! Küsitava klubi auhinnakapis ilutsevad 55 kodust meistritiitlit, 33 karikat ja 27 liigakarikat. Lisaks on klubi võitnud ühel korral Euroopa karikavõitjate karika.

38. Nimetage maailma kõige enam tiitleid võitnud jalgpalliklubi! Küsitav klubi on võitnud kokku 143 trofeed, nende hulgas 42 meistritiitlit.

39. Millise klubi jalgpallureid osales eelmisel suvel peetud EURO 2020 finaaltourniiril kõige enam?

40. Kes on pildil? Bayerni endine president Uli Hoeness on kutsunud teda “ahneks piraaajaks” ning teda peetakse jalgpalli esimeseks superagendiks.

IX PLOKK

41. Millised kaks riiki (1 + 1 p) on võitnud suveolümpiamängude meeste jalgpalli-turniiridelt kõige rohkem kuldmedaleid? Mõlema riigi koondised on kolmekordsed olümpiavõitjad.

42. Pildil on Brasiilia suurklubi Flamengo U20 meeskonna endine mängumees. Tema nimi on kombinatsioon kahe (kuri)kuulsa inimese nimedest. Pool nime on ta saanud Trieris sündinud mehelt, kes elas aastatel 1818-1883, teise poole aga Simbirskist (praegune Uljanovsk) pärit mehelt (1870-1924). Mis on pildil oleva vutimehe nimi?

43. Käimasoleval hooajal jõudis eurosarjas veerandfinaali klubi, kes on varem vajanud UEFA karikasarjas Eesti klubi alistamiseks kaheksat mängujärgset penaltit. Nimetage see veerandfinaali jõudnud klubi.

44. Nimetage klubi, mis on ainsana võitnud Inglismaa meistritiitli, kuid pole kunagi mänginud Premier League'is.

45. Jalgpalli MM-finaalturniiride eel toodetakse erinevaid suveniire, sealhulgas jalgpalle osavõtivate riikide lippudega. Ajalugu tunneb juhtumit, kus selline pall kutsuti ühe riigi survele müügilt tagasi ning ka hiljem pole peetud võimalikuks küsitava riigi lipu trükkimist jalgpallile. Riigi koondis on osalenud MM-i finaalturniiril viiel korral. Millise riigiga on tegu?

X PLOKK

46. Kellest on jutt?

Väikeste pausidega veetis ta kogu ENSV-aegse karjääri Pärnu Kalakombinaadi puuri kaitstes ja seda just meeskonna kuldajal, mil võideti ohtralt medaleid ja karikaid. Tipp hetkedeks olid kaks järjestikust karikavõitu, kui ta pärnakate väravasuur Kadrioru staadionil nii 1981. kui ka 1982. aastal finaalis kaitstes. Lisaks krooniti ta ENSV karikavõitjaks ka 1988 ja 1990, siis küll varukollkiprina. 1985. aastal tuli Kalakombinaat/MEK ENSV meistriks, hõbemedali teenis 1978. ja 1981. aastal ning tuli viiel korral pronksile. Iseseisvuse taastanud Eesti esimeste meistrivõistluste ajal 1992. aastal sai ta 37-aastaseks, aga debüteeris ikkagi Pärnu JK väravas, kui Viljandi JK 4:1 alistati. Veel hooajal 1995/1996 käis ta Pärnu esindusmeeskonnal Pärnu JK/Kalev abiks ning jagas Eesti meistrisarjas väljakut ka näiteks toona 16-aastase Raio Piirajaga. Küsitava innustusel hakkas jalgpalliga tegelema tütar, kes esindas koondist aastatel 1995–2011 kokku 63 ametlikus mängus.

47. Mis on pildil oleva kuulsa Saksamaa jalgpallitegelase nimi? Kui te ei tea, siis katsuge tuletada: sarvilise jalgpallifunktsionäri nimi sisaldub ka õilsa joogi ning noore Eesti naisnäitleja nimes.

48. Millist nime kannab 2022. aasta MM-i finaaltorniiri ametlik Adidase poolt toodetud mängupall?

49. Hiljuti, 2. aprillil 2022 juhtus Bundesliga mängus SC Freiburg – FC Bayern München kurioosne intsident, mille lahendamine kestis kümmekond minutit. Kohtunikel tuli appi võtta isegi Bundesliga juhend, ent pärast pikka vaidlust otsustas kohtunik jätkata mängu ühtegi osapoolt karistamata. **Millega FC Bayern määrusi rikkus?**

50. MUUSIKAKÜSIMUS: millise hümniga on tegemist?

VIIGILAHUTAJA: käesoleva aasta 27. märtsil möödus 20 aastat Eesti ajaloolisest 2:1 võidumängust Venemaa üle. Mõlemad väravad lõi toona Andres Oper, aga **mis** mänguminutitel?

Vastused:

1. Age Oks ja Toomas Edur (Printsess Diana mälestuskontsert)
2. "Escape to Victory" või ka "Victory"
3. Indrek Ilves
4. ETV võistkond (mängiti Eesti Raadio vastu 22.09.1980)
5. Ervin Abel ja Sulev Nõmmik
6. Kakha Kaladze, Tbilisi linnapea
7. Haminu Draman (FC Infonet)
8. Sapporo Dome
9. Desna
10. Elvis Brauer (sünninimi: Elvis Liivamägi)
11. Jarl ("Lali") Öhman
12. Simferopoli Tavaria
13. Sergei Rebrov
14. Jaan Lepp
15. Pele (Edson Arantes do Nascimento)
16. Jaapan ja Senegal (Jaapan sai edasi)
17. Tirana
18. John Motson
19. Aleksander Lukašenka
20. Norwich City Football Club
21. Pimedad ja vaegnägijad
22. Kriket (Genoa Cricket and Football Club)
23. Liverpool (Evertoni linnaosa). Fotol on Evertoni logol kujutatud Prints Ruperti torn.
24. Timothy Weah
25. Töölön Pallokenttä staadion, Helsingi
26. Allan Dorbek
27. Anastassia Morkovkina
28. Austraalia ja Uus-Meremaa
29. Tamme staadion
30. New Order
31. Tallinna Sadam
32. Sillamäe, Viljandi ja Jõhvi
33. Keila
34. Sander Puri
35. Jäähoki
36. Iker Casillas
37. Glasgow Rangers FC (Šotimaa)
38. Al Ahli (Egiptus)
39. Chelsea FC
40. Pinhas "Pini" Zahavi
41. Ungari ja Suurbritannia
42. Marx-Lenin Dos Santos
43. FK Bodø/Glimt
44. Preston North End FC
45. Saudi Araabia
46. Tõnu Meetua (1955-2022)
47. Hennes
48. Al Rihla
49. Mängisid 17 sekundit 12 mängijaga
50. UEFA Europa Conference League (Konverentsiliiga)

VIIGILAHUTAJA: esimene värav 10. minutil ja teine värav 87. minutil.